

Libya'da Akan Kandan Kim Sorumlu?

Garbis ALTINOĞLU

6 Temmuz 2019

Rasthaber sitesinde bugün yayınlanan bir haberde Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in NATO'nun 2011'de Libya'ya yaptığı askeri müdahaleye ve bunun sonuçlarına ilişkin eleştirileri aktarılıyordu. 5 Temmuz 2019 tarih ve NATO, Libya'daki Devlet Sistemini Yıktı başlıklı yazı bana, gerek Rusya'nın, gerek AB ile ABD'nin ve gerekse İran, Türkiye gibi bölge devletlerinin stratejik hataları ve hatta budalalıklarını bir kez daha anımsattı. Yazının bir bölümünde aynen şöyle deniyor:

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Libya'daki devlet sisteminin yokluğundan NATO'nun sorumlu olduğunu belirtti.

Putin, İtalya Başbakanı Giuseppe Conte ile ortak basın toplantısında, Libya konusunda Rusya'nın neler yapıp yapmayacağı önemli bir konu. Ama genel olarak Libya'daki olayların nasıl başladığı, bu ülkenin devlet sistemini kimin yıktığını hatırlamakta yarar var. Bildiğim kadarıyla bu NATO'nun kararıydı. Avrupa uçakları Libya'yı bombaladı. Sonucu ortada, Libya'nın devlet sistemi yok edildi' ifadelerini kullandı. (Yazının tümüne şu linkten erişilebilir: <https://www.rasthaber.com//nato-libya-daki-devlet-sistemin>)

Putin 2011'de Libya'da meydana gelen felaketten, Fransa'nın başını çektiği Batı Avrupa ülkelerinin ve -başında Nobel barış ödüllü Barack Obama'nın bulunduğu- ABD'nin sorumlu olduğunu söylemekte haklı. Libya'da Şubat-Ekim 2011 döneminde yaşanan çatışmaların ve Kaddafi rejiminin yıkılmasına yol açan bu çatışmalar sırasında en az 50,000 insanın yaşamını yitirmesinin esas sorumlusu AB ve ABD emperyalistleri ve Suudi gericileridir. Tabii 2011'den bu yana Libya'nın edimsel olarak bir kaç parçaya bölünmesinin,

ülkenin içine sürüklendiği kaos ortamında onbinlerce kişinin daha ölmesi, yaralanması, sakatlanmasının ve Libya halkının 2011 öncesinde sahip olduğu görece iyi yaşam standartlarını tümüyle yitirmesinin esas sorumlusu da aynı güçlerdir. Demokrasi ve uygarlık ihracatı olarak pazarlanan bu saldırı sonrasında Libya'nın, radikal İslami terör örgütlerinin yuvalandığı yerlerden biri haline gelmesi olsun, Libya üzerinden büyük bir göç dalgasının Avrupa'ya yönelmesi olsun kaçınılmazdı. Ama siyasal miyoplukla sakatlanmış olan AB emperyalistleri bu apaçık gerçeği göremediler ve yıllardır El Kaide türü terör örgütlerinin eylemlerini ve bu göç dalgasını polisiye önlemlere başvurmak ve bu arada Türkiye gibi ülkelerin yöneticilerine yalvarmak ve rüşvet vermek suretiyle durdurmaya çalışıyorlar. Oysa Alman emperyalistlerinin sözcülerinden Die Welt'te 2011'de yayınlanan bir analizde şöyle mantıksız bir yargı ileri sürülebiliyordu:

Akdeniz'in uzak yakasında olup bitenler bize yüzyılın olanağını sunuyor.
(Aktaran Ann Talbot, Calls mount for military intervention in Libya, World Socialist Website)

Ancak Rusya'nın da bu konuda pek tutarlı davranmadığı açık. Batı'yı eleştiren Rus emperyalistleri, Libya'ya yönelik AB-ABD saldırısına karşı net bir tutum takınmadılar. O sıralar Rusya devlet başkanlığı koltuğunda oturan Dimitri Medvedev, Albay Kaddafi'nin meşruiyetini yitirdiğini ve görevini terketmesi gerektiğini söylemişti. Eylül 2011'e kadar Kaddafi rejimiyle diplomatik ilişkilerini sürdüren Rusya bu tarihten itibaren Batı-destekli Geçiş Konseyi'ni tanıdı. Bu arada BM Güvenlik Konseyi'nin sürekli üyelerinden Rusya ile Çin'in, 17 Mart 2011 tarih ve 1973 sayılı Libya'ya ambargo uygulanması kararına karşı çıkmayıp çekimser oy kullanmakla yetindiklerini de anımsatayım. Fransa ve Britanya ile -siyasal karar süreçlerinde Hizbullah'ın önemli bir ağırlığının olduğu- Lübnan'ın birlikte hazırladığı karar tasarısı derhal bir ateşkes anlaşması imzalanmasını, sözümona sivilleri korumak amacıyla uluslararası toplumun uçuşa yasak bölgeler oluşturmasını vb. içeriyor ve Libya'ya yapılacak askeri müdahaleye hukuksal bir zemin hazırlıyordu.

Libya'daki Batı-destekli terör kampanyasına karşı doğru bir tutum almayı başaramayan ülkelerden biri de İran olmuştur. Ne yazık ki 2011'de Kaddafi-karşıtı asileri destekleyen İran, AB ve ABD emperyalistleri ve Suudi Arabistan'la aynı safta yer almıştı. Bu gerici tutumunu bölge çapında bir Arap uyanışı saptamasına dayandıran İran, Kaddafi'nin devrilmesinden sonra kurulan Batı-destekli Geçiş Konseyi'ni de tanıdı. (Halbuki Libya 1979'da Şah rejimini yıkan İslam devrimini desteklemiş, 1980-1988 döneminde

yaşanan Irak-İran savaşı sırasında -Suriye ile birlikte- İran'ı destekleyen iki Ortadoğu ülkesinden biri olmuştur.) Daha da önemlisi İran yöneticileri, Libya'da başlatılan ayaklanmanın, aslında İran'ı da hedef alan Büyük Ortadoğu Projesi'nin bir parçası olduğunu ya kavramamış, ya da başka gerekçelerle göz ardı etmişlerdi. Oysa doğru bir stratejik bakış açısı, aralarındaki anlaşmazlık ve farklılıklara rağmen, ABD, İsrail, Britanya ve Suudi Arabistan'ın hedefi olan bu iki devletin, yani İran ile Libya'nın dayanışma ve işbirliği içinde olmalarını gerektirirdi. Batılı emperyalistlerle çeşitli düzeylerde ve gelişmekte olan ilişkilerine rağmen bu güçlerin uşağı olmayan Kaddafi rejiminin ayakta kalması AB ve ABD emperyalistlerinin Suriye'ye saldırısını ve İran'ı izole etme girişimlerini ve genel olarak Ortadoğu ve Kuzey Afrika halklarına saldırısını güçleştirecekti.

Dönemin Türkiye başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ise, 28 Şubat 2011'de Almanya'da yaptığı bir konuşmada şöyle demişti:

Libya'daki olaylar karşısında müdahale ya da yaptırımların gündeme alınmasını Libya halkı adına, Libya'daki yabancılar adına kaygı verici buluyoruz. Yönetimlerin yanlışlarının faturası, halklara ödetilmemelidir. Libya halkının cezalandırılması anlamına gelecek her türlü yaptırım ve müdahale büyük ve kabul edilemez sıkıntılara sebep olabilir. Şimdi bize basın mensupları soruyor, çok enteresan! NATO Libya'ya müdahale etmeli midir? Böyle bir saçmalık olur mu yahu? NATO'nun ne işi var Libya'da? NATO mensubu olan ülkelerden birine herhangi bir müdahale yapılması halinde böyle bir şeyi gündeme getirebilir. Bunun dışında Libya'ya nasıl müdahale edilebilir? Bakın Türkiye olarak biz bunun karşısındayız, böyle bir şey konuşulamaz, böyle bir şey düşünülemez.

Şunu bilmeliyiz biz Tunus'u Tunus halkının görüyoruz. Mısır Mısırlılarıdır, Bahreyn Bahreynlileridir, Yemen Yemenlileridir, Libya Libyaıllıdır, Fas Faslılarıdır, Cezayir Cezayirliileridir. Kendi mukadderatlarını o ülkelerin halkları belirlemelidir. Kimse değil. Kimse kalkıp da o ülkelerdeki petrol kuyularının hesabını yapmasın. (NATO'nun ne işi var Libya'da?, Sabah, 28 Şubat 2011)

Bu konuda Tayyip Erdoğan'ın bu ilk ve görece doğru tutumunu sollayan CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu ise şöyle diyordu:

Hiçbir ülkeye dışarıdan müdahaleyi ilke olarak doğru bulmam. Ancak uluslararası camianın duyarlılıklarıyla Libya halkını talepleri örtüşürse, yeni gelişmeleri beklemek doğaldır. 21. yüzyılda insanların öldürülmesine kimse seyirci kalamaz.

Ben Sayın Başbakan gibi NATO'nun Libya'da ne işi var' gibi bir cümle kurmam.

Eğer böyle bir olay varsa önce Dışişleri Bakanlığı'nın, NATO'dan sorumlu yetkililerin durumu değerlendirmeleri ve Başbakan'ı bilgilendirmeleri gerekir. (Okan Konuralp, Libya müdahalesi için şartlı destek, Hürriyet, 2 Mart 2011) 28 Şubat 2011 tarihli açıklamasında NATO'nun ne işi var Libya'da? diyen Tayyip Erdoğan 21 Mart 2011'de yaptığı bir açıklamada ise şöyle diyecekti: Şu anda NATO'nun devreye girmesi söz konusudur. NATO devreye girecekse bizim bazı şartlarımız var. Biz, NATO Libya'nın Libya'lılara ait olduğunu tespit ve tescil için oraya girmelidir Yeraltı kaynaklarının, zenginliklerinin birilerine dağıtımı için değil (NATO'nun devreye girmesi söz konusu, Haberler.com, 21 Mart 2019) Gene aynı günlerde NATO sözcüsü yaptığı açıklamada, Libya'ya uygulanacak BM ambargosunu denetlemeye Türkiye'nin 5 savaş gemisi ve 1 denizaltı ile katılacağını açıklayacaktı.

Türk burjuva ve İslamcı basınında bir parçasını oluşturduğu bu gerici koroya Türkiye devrimci hareketinin önemli bir bölümünün de katılmış olması ilginçtir. Bir kaç örnek:

Kaddafi arkasındaki kan denizini büyüterek ayakta kalmaya çalışıyor. Bu kan denizinin ufkundan ne doğacağını işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin bilince, eylem, örgütlülüğünün gücü, ayaklanmanın kararlılık ve sürekliliği belirleyecek. (Kaddafi kan dökerek kalmaya çalışıyor!, Devrimci Proletarya, 21 Şubat 2011) (Emperyalistler- G. A.) Neoliberalizm pazarlamacıları ahmakların yutturmaya çalıştıklarının tam tersi yönde, demokratikleşmeyi' değil Kaddafi'yi ayakta tutabilmenin yol ve yöntemlerini arıyorlar. ABD'nin gözünde 1986'da - Reagan'ın sözleriyle- Ortadoğu'nun kudurmuş köpeği' olan Kaddafi, bundan 22 yıl sonra kişilikli ve deneyimli insan' payesiyle anılır oldu. Arada geçen sürede Ortadoğu'nun kudurmuş köpeği' emperyalistlerin kıcını yalayan uysal bir fino köpeğine dönmüştü. (İsyandan İç Savaşa, Alinteri, 23 Şubat 2011) Emperyalistler bugüne kadar Kaddafi ile işbirliği içerisinde ülke kaynaklarını yağmalarken, durumun kontrolden çıkması üzerine göstermelik yaptırım kararları aldılar. (Emperyalistler Kaddafi'ye Sırt Çeviriyor, Kızıl Bayrak, 28 Şubat 2011)

Burada, adıgeçen dergilerin emperyalist müdahaleyi meşru göstermek için gerçeklerle ve sahadaki somut durumla bağdaşmayan bir devrimci demagojiye başvurduklarını görüyoruz. Tutarlı bir anti-emperyalist çizgiye sahip olmaması ve anti-demokratik bir nitelik taşıması ve hatta 1990'lardan itibaren AB emperyalistlerine daha fazla yanaşması Kaddafi rejiminin emperyalist uşağı ya da eli kanlı katil gibi sıfatlarla anılmasını haklı çıkaramazdı. En iyimser bir anlatımla bu dergilerin, Libya halkının despotik Kaddafi rejimini devirme hakkını savunmak ile AB ve ABD emperyalistlerinin

ve onların uşaklarının Kaddafi rejimine karşı kışkırttıkları ve destekledikleri gerici ayaklanmasını meşru göstermek arasındaki çizgiyi göremediklerini ya da görmezden geldiklerini söyleyebiliriz.

Author Details

Garbis ALTINOĞLU

maryamohannes@yahoo.fr

Bunu paylaş:Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Linkedln üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Daha fazlaArkadaşınızla e-posta üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Skype'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Telegram'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pocket'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)